

**ชื่อเรื่อง** การประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริม  
การเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

**ผู้ประเมิน** นางสาวเนาวลักษณ์ มุ่งดำเนินกิจ

**ปีที่ประเมิน** 2563

### บทคัดย่อ

การประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน บริบท ประเมินปัจจัยนำเข้า ประเมินกระบวนการ ประเมินผลผลิต ประเมินผลกระทบ ประเมิน ประสิทธิภาพ ประเมินความยั่งยืน และเพื่อประเมินการถ่ายโยงความรู้ของโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดชลบุรี

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 1,975 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ครู จำนวน 60 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 950 คน ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวนคน 950 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2563 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2563 ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยเทียบกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608 - 610) จำนวนทั้งสิ้น 615 คน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน (รวมผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้แทนครู) ครู 52 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 274 คน และผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 274 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1979, p. 85) อ้างถึงใน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) จำนวน 64 ข้อ แบ่งเป็น การประเมินก่อนการดำเนินโครงการ ได้แก่ ด้านบริบท (Context Evaluation) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ ได้แก่ ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และหลังการดำเนินโครงการ ได้แก่ ด้านผลผลิต (Product

Evaluation) ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) ด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และด้านการถ่ายโยงความรู้ (Transportability Evaluation) มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 ผู้ประเมินเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 615 ฉบับ ได้แบบสอบถามคืนมาครบ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

## ผลการประเมิน

การประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านประสิทธิผล มีค่าเฉลี่ย 4.60 ด้านผลกระทบ และด้านความยั่งยืนมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 4.59 ด้านการถ่ายโยงความรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.58 ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.51 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ย 4.49 และด้านบริบท มีค่าเฉลี่ย 4.47 ตามลำดับ โดยมีผลสรุปแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.47 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ แนวทางการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นักเรียนและการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู มีค่าเฉลี่ย 4.86 วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ย 4.77 และวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ย 4.73

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.51 อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้รับผิดชอบโครงการและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ มีความพร้อมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการรวมทั้งให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 4.86 ครูและบุคลากรผู้รับผิดชอบและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความสามารถในการดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ย 4.71 และบุคลากรผู้รับผิดชอบและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและมีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ย 4.65

3. ด้านกระบวนการ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ แผนการดำเนินงานที่มีขั้นตอนอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.87 การประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชน ในด้านแหล่งเรียนรู้ภายนอกและภูมิปัญญาต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ย 4.78 และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการประเมินผลและปรับปรุงพัฒนาโครงการ มีค่าเฉลี่ย 4.74

4. ด้านผลผลิต พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.49 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ย 4.78 ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้มีความหลากหลาย มีค่าเฉลี่ย 4.76 และแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเอื้อต่อการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนสอนและการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.62

5. ด้านผลกระทบ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนมีทักษะด้านทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.92 ผู้เรียนมีคุณลักษณะนิสัยที่ดีมีความขยันรับผิดชอบรักการทำงาน ทำงานร่วมกันเป็นทีม มีค่าเฉลี่ย 4.78 และผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครู มีค่าเฉลี่ย 4.52

6. ด้านประสิทธิผล พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนมีทักษะด้านการสร้างสรรค์และการผลิตและการใช้นวัตกรรมรู้จักการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 4.76 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.73 และผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 4.72

7. ด้านความยั่งยืน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกจากแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับชั้น มีค่าเฉลี่ย 4.79 ครูผู้สอนสามารถบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและความสนใจของนักเรียน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้น มีค่าเฉลี่ย 4.72 และโรงเรียนดำเนินการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) จากแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ผ่านฐานการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.68

8. ด้านการถ่ายทอดความรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.58 อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการจัดการศึกษาที่ชุมชนหน่วยงานและสถานศึกษาอื่นเข้ามาเยี่ยมชมศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.73 ผู้เรียนมีทักษะเป็นผู้นำกลุ่ม ยุวเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัดและระดับประเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.69 และนักเรียนมีทักษะการเรียนรู้และทางอาชีพในการเข้าร่วมกิจกรรมและจัดนิทรรศการเผยแพร่ของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น มีค่าเฉลี่ย 4.66